

JURNALUL ROMÂNIEI 1989 - ACUM DOUĂZECI DE ANI

Numărul 135 || Miercuri, 10 iunie 2009 - Sâmbătă, 10 iunie 1989 | DISTRIBUIT ÎMPREUNĂ CU JURNALUL NAȚIONAL

VACILE STĂTEAU ÎN GRAJDURILE CAP-URILOR PRECUM CĂRȚILE ÎN BIBLIOTECĂ

Propaganda le spunea românilor că, sub atenta „îndrumare” a tovarășului Ceaușescu, întreprinderile zootehnice model exportau alimente de cea mai bună calitate FOTO: Arhivele Naționale

La sfârșitul anilor '80, cea mai mare parte a producției zootehnice era exportată, în țară rămânând în general produsele de calitate inferioară, ceea ce nu putea fi vândut în străinătate. Chiar și acestea erau însă adesea imposibil de găsit în magazine, iar românii, cu umorul lor specific, le-au dat porecle haioase. Picioarele de porc, de exemplu, erau cunoscute sub numele de „adidași” sau, dat fiind, că erau singura parte a animalului care rămănea în țară, „patrioți”. Însă, așa cum demonstrează interviurile realizate la sate, criza cărnii începea de jos, de la nivelul Cooperativelor Agricole de Producție, unde sectorul zootehnic se confrunta cu greutăți încă de la începutul deceniului opt.

De „la câmp” „la animale”

Crăciun Bocioagă s-a născut în 1939 în satul Bordei Verde din județul Brăila. A lucrat în CAP-ul local vreme

de 37 de ani, mai întâi la brigăzile „de câmp” și apoi, în ultimii ani ai regimului, „la animale”. Am muncit 25 de ani de zile conductor la cai la CAP-ul asta. Pe urmă a murit mama, a rămas femeia însărcinată. Un unchi de-al meu era președinte la CAP atunci și-mi zice: «Mă, Crăciune, uite care-i treaba, eu te bag pe tine la vaci. La vacile mulgătoare. Intră cu femeia, amândoi. Nu mai ai ce căta la câmp». Aoleu, când am auzit! Era aici, aproape, doar săream gardul și acolo eram! M-am dus cu femeia, amândoi, mi-au dat două grupe de câte 20 de vaci și doi tauri, mi-a dat și-o cameră acolo, într-o parte...”

Muncitorii în CAP, sau țăranii cooperatori, cum erau oficial numiți, erau organizați pe brigăzi specializate în diferite domenii. Din cauza poziției geografice, majoritatea celor din CAP Bordei Verde lucrau în cele câteva brigăzi „de câmp”, la cultura mare – cereale, plante tehnice etc. Existau de asemenea și o brigadă „legumicolă”, care se ocupa de mica grădină a CAP-ului și una sau două

brigăzi „de animale”, lucrând în sectorul zootehnic.

Lucrătorii în sectorul zootehnic erau considerați în general mai specializați decât cei din brigăzile „de câmp”, formând un fel de elită a CAP-ului. A lucra „la animale” însemna a munci și iarna, când ceilalți lucrători erau mai liberi, dar existau și avantaje – locul de muncă era „în sat”, mai aproape de casă, se putea munci și iarna, deci era plătit mai bine, și oamenii mai puteau „aduce” în gospodărie ceva nutreț pentru propriile vite. În plus, dacă lucrau împreună cu nevasta, le era ceva mai ușor să aibă grijă de copii, pentru că mai puteau da o fugă până acasă ca să vadă ce fac cei mici.

„Picau vacile pe jos și le ridicam cu prăjinile”

Criza anilor '80 s-a manifestat în zootehnie mai ales prin lipsa furajelor pentru animale. Problema era de fapt cunoscută încă din 1981,

când Nicolae Ceaușescu critica dur agricultura în general și „neajunsurile în creșterea animalelor și asigurarea bazei furajere” în particular. Problema zootehnice era cu atât mai presantă cu cât regimul se mândrea cu creșterea generală a standardelor de viață a populației. În domeniul alimentației aceasta însemna aprovizionarea pieței cu produse zootehnice, lapte, carne, brânză, ouă, considerate de cumpărători ca superioare produselor vegetale – pâine, legume, cartofi etc. Tendința românilor de a aprecia mai mult produsele animaliere și carnea în particular s-a reflectat mai târziu în lozincile împotriva „salamului cu soia” strigate la revoluție. De altfel, până în ziua de azi, „salamul cu soia” a rămas un simbol de tristă amintire a „epocii de aur”.

În CAP-uri, zootehniștii lucrau în echipe de câte doi, fiecare echipă având în grijă un anumit număr de animale.

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Istoria unei scări de bloc

La etajul VII locuia familia Șugubeață. Nume care te face să zâmbești, chit că situația nu era deloc roz. Pe doamna Șugubeață – hai să convenim să îi dăm un nume, că așa-i frumos – nu am văzut-o decât în două ipostaze: ori cu copil la sân, ori gravidă. Ajutată de micuțul domn – un țișan cam de un metru șasezeci și cinci –, șugubeața a făcut 11 copii.

Erau adventiviți, așa că avortul le era interzis de două ori, o dată de regimul comunist, o dată de sectă. Și, cum avortul e păcat și abținerea imposibilă, oa-

menii creșteau, se înmulteau și stăpăneau scara blocului. Ajutați de o altă familie asemănătoare, dar asta e altă poveste. Când se punea armata de copii pe mers cu liftul sau pe alergat între etaje, îi trecea orice chef de viață. Iar etica și echitatea socialistă ziceau că ei, fiind chirași la stat, care va să zică, plătitori de un pospai de bani pe lângă proprietari din bloc, nu trebuie să plătească vreo cotă parte din reparația liftului, nici din curățenia mare a scării.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

10 Iunie

Călătorie în provincie, la Chateaufort, pentru a vorbi despre România în fața unei asistențe locale, strânse sub un cort mare, alături de un primar a cărei comună adoptase un sat românesc. Persoane care până ieri nu știau unde se află România sunt gata să plece acolo pentru a-i salva pe români! Săda Stolojan, Nori peste balcoane. Jurnal din exilul parizian. Traducere din franceză de Micaela Slăvescu. Revizuită de Săda Stolojan, București, Humanitas, 1996, p. 300

De câteva zile, un vânt rece și violent zgâlțâie plopii stufoși din colțul blocului și ceilalți copaci din preajmă. Altădată, vântul îmi făcea plă-

cere; instinctul „bătăleii” era mai viu în mine și semăna cu o bravură. Acum percep în el un sens distructiv, un act violent cu care nu mai sunt de acord. M-am înțeleptit poate prea mult și orice gest agresiv mă irită.

Victor Felea, Jurnalul unui poet lenes, Ianuarie 1955 – martie 1993, Ediție îngrijită de Lidia Felea, București, Editura Albatros, 2000, p. 728

În anul 1989 am reușit să public în revista de politică externă „Eho planetei” un articol care conținea o critică voalată a programului de sistematizare a satelor din România, comparându-l cu o campanie de lichidare a localităților „fără perspectivă” din URSS-ul anilor '50. Mulți colegi m-au felicitat „en tete-à-tête”, abținându-se însă de la elogii publice.

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALUL ZILEI

La Havana, în patria lui Fidel Castro, s-a desfășurat consfătuirea secretarilor cu probleme organizatorice ai CC ale partidelor comuniste și muncitorești. „A început acțiunea «Secerș '89», anunța România liberă, oficiul FDUS. Ploile de la începutul lunii iunie care păreau să dea peste cap planurile agricultorilor amănaseră doar cu câteva zile debutul secerșului. În 1989, în Valea Jiului, „factorii locali” organizau la început de vară „nedeile”, reunite sub titulatura de „acțiuni politico-educative”. În ținutul momărlanilor, cum erau numiți locuitorii din „vale”, sărbătoarea nedeilor avea însă tradiție străveche, fiind o petrecere câmpenească de origine pastorală, care se serba

câte o săptămână, după Paște. Pentru elevii din ultima clasă de gimnaziu urmau emoțiile admiterii la liceu și o vacanță mai scurtă decât de obicei. Calendarul activităților pentru elevii care se înscriau în clasa a IX-a (treapta I de liceu) la învățământul de zi și seral se anunța încărcat.

Discuții la Havana între comuniști

La Havana, în patria lui Fidel Castro, s-a desfășurat consfătuirea secretarilor cu probleme organizatorice ai CC ale partidelor comuniste și muncitorești.

(Continuare în pag. a II-a)

Antrenorii sportivi, bișnițari de nevoie în bazarurile din Est

În anii în care în magazinele românești bătea vântul, vecinii din multe alte state socialiste făceau cumpărături din centre comerciale bine aprovizionate, unde se găseau de toate, de la dulciuri la cafea și de la ochelari de soare la săpunuri cu aromă de măr.

Din categoria românilor care reușeau, din când în când, să-și umple sacosele în magazinele din Cehia, Ungaria sau Polonia și să se întoarcă acasă cu sarsanalele la fel de bine burdușite în ciuda controalelor de la vamă făceau parte și antrenorii sportivi. Competițiile din țările vecine și prietene sau „înfrăirile” cu diverse cluburi din fostul „bloc socialist” erau tot atâtea prilejuri de a trece granița și de a-și încerca norocul pe un tărâm cu totul străin profesiei lor, dar tot mai necesar supraviețuirii – bișnița.

Pe adevărații bișnițari ai vremii, eforturile antrenorilor de atletism, volei sau handbal i-ar fi înduioșat. Puțini reușeau să plece din țară cu mai mult de 200 de dolari. Majoritatea plecau chiar fără vreun ban în afară de diurna legală, însă luau cu ei provizii consistente din mărfurile care aveau cea mai mare căutare prin vecini. Mariana Uatu, pe- atunci antrenor de volei la clubul sportiv Viitorul București,

desființat la sfârșitul anilor '80, își amintește exact lista produselor cu care nu putea da greș în Polonia sau Cehia: „Foarte ușor reușeam să vindem confecțiile din bumbac: treninguri de la fabrica «Crinul», tricouri, maiouri, hanorace. Mergeau bine și adidașii de la «Pionierul», coniacul «Zarea», produsele din gama «Gerovital»”.

Fiind vorba despre delegații sportive, treningurile și adidașii erau relativ ușor de trecut peste graniță, mai ales dacă erau împărțiți cât mai bine între membrii grupului. În plus, vameșii care verificau călătorii și compartimentele, pentru că cel mai adesea se circula cu trenul, își primeau de fiecare dată „darul” convenit, în urma unei chete colective. La suma de bani obținută se mai adăugau câte un trening sau niște mingi și toată lumea putea răsufla ușurată. De altfel, mingile serveau nu doar drept monedă de schimb, ci și ca posibilă ascunzătoare pentru bani. „Se creștea mingea în zona ventilului, iar bancnotele se ascundeau chiar acolo, între cameră și piele”, ne-a povestit Mariana Uatu. Și mai inventivă era soluția pitirii banilor în tocurele de la pantofi. „Operațiunea se desfășura cu câteva zile înaintea plecării, cu ajutorul unui cizmar discret, care te ajuta să pui banii în

tocurile care, de obicei, erau goale. La destinație, pantofii erau sacrificați”, își mai amintește antrenora. Ascunzătorile care forțau mai puțin imaginația erau plafonul compartimentului de tren, suportul pentru neon sau sutienele și chiloții. Lenjeria de corp prezenta însă și riscuri. „Un coleg care își ținea banii în chiloți i-a pierdut când s-a dus la toaletă. Plecase să își facă treburile și uitase că îi are la el. Nu știm exact nici acum dacă dolarii au ajuns pe șina de tren sau dacă au fost culeși din vasul veceului de norocosul care a intrat după el”, ne-a mai spus Mariana Uatu.

Odată ajunși la destinație, toți membrii delegației foloseau timpul liber pentru a-și începe goana prin magazine. Uneori, cu tot cu sportivii din delegație, pentru că nici ei nu veneau cu mâna goală, iar părinții lor contau pe antrenori că îi vor ajuta să facă niște cumpărături inteligente. Mai întâi se vindeau toate produsele pe care fiecare reușise să le aducă. Tranzacțiile aveau loc în piață sau la vreun magazin, fie el tutungerie sau cofetărie, „în general în locurile unde se lucra cu bani, ca să putem primi imediat sumele respective”, după cum rememorează Mariana Uatu.

(Continuare în pag. a II-a)

DIN ARHIVA MINISTERULUI DE EXTERNE

Realizările propagandistice ale diplomației României socialiste

Directia cultură și presă a Ministerului Afacerilor Externe a adunat într-o sinteză – informativă adresată ministrului de resort, Ioan Totu, rezultatele „activității curente de propagandă a misiunilor diplomatice” pentru perioada 1 ianuarie-15 mai 1989. Este de remarcat că în documentul respectiv aflat în Arhiva Diplomatică și din care vă prezentăm fragmente, se evidențiază contribuția «emigrației loiale» pentru a se pătrunde la posturile de televiziune locale canadiene. În același timp, deși regimul de la București era aplecat asupra materialismului științific, iar religia era un subiect tabu, diplomații români au organizat în 1989 la Geneva un simpozion și o expoziție de carte dedicate tricentenarului apariției Bibliei de la București. (Răzvan BELCIUGANU)

CALENDAR

10 iunie (Sâmbătă)
Soarele a răsărit la 5:31, a apus la 20:59
Luna a răsărit la 12:18, a apus la 1:03
Sărbătoare creștină: Sfinții Mucenici Alexandru și Antonina; Sfântul Sfințit Mucenic Timotei

S-a întâmplat la 10 iunie 1989

● Poliția columbiană a depistat și distrus un laborator clandestin de prelucrare a drogurilor în departamentul Meta, fiind confiscate peste 300 kg de stupefiante, ambalate pentru a fi expediate în SUA. Poliția a capturat, de asemenea, o mare cantitate de arme de foc. Zece persoane au fost reținute pentru cercetări.

Ramona VINTILĂ

Sinteză – Informativă

Albania
– Seară culturală omagială la Tirana, prilejuită de marcarea centenarului scriitorului Victor Eftimiu. În legătură cu aniversarea acestui centenar, televiziunea albaneză a prezentat o emisiune specială consacrată scriitorului român (la care a colaborat și RTV, la solicitarea MAE).

Bulgaria
– Televiziunea bulgară a prezentat un program cultural și o emisiune dedicată contribuției poporului român la victoria în războiul de la 1877 asupra Imperiului Otoman și cuceririi independenței de stat a României.

Canada
– Oficiul a inițiat prima pătrundere stabilită la posturi de televiziune locale, cu sprijinul emigrației loiale; DCP a obținut de la Radioteleviziunea Română primele 20 de emisiuni despre țara noastră (imprimare pe casete profesionale trimise din Canada) care vor fi programate pentru transmitere în viitorul apropiat).

Cehoslovacia
– A avut loc premiera piesei „Șatra”, versiune scenică în limba cehă după romanul lui Zaharia Stancu.

– La Praga se joacă, de asemenea, piesa lui Horia Lovinescu „Iocul morții și al vieții în deșerturi de cenușă”.

Elveția
– La universitățile din Zürich și Lausanne au avut loc conferințe prezentate unui numeros public, format din profesori, studenți și alți specialiști, referitoare la cercetări și descoperiri arheologice recente de pe teritoriul RS României.

– La Geneva, în colaborare cu organisme internaționale și cu autoritățile locale, au fost organizate un simpozion și o expoziție de carte, consacrate tricentenarului apariției Bibliei de la București.

Finlanda

– Vernisajul expoziției fotodocumentare „România, Călătorii '88”.

– Vernisajul și itinerarea în mai multe orașe a expoziției colective de pictură contemporană românească: V. Mărginean, Tr. Brădean, M. Bandac.

Franta
– Acțiune culturală complexă, dedicată „convergențelor culturale româno-franceze” (conferința prof. dr. V. Cândea, expoziția graficului M. Chirnoagă, expoziția de carte istorică).

– Seară de artă dedicată vieții și operei lui Constantin Brâncuși la Teatrul Artelor din Cerisy – Pontoise. A fost prezentată o conferință de specialitate, însoțită de întrebări și răspunsuri și urmată de proiectarea unor filme documentare dedicate operei marelui sculptor român.

– Seară culturală consacrată istoriei cărții românești organizată la Biblioteca Română.

– Seară muzicală la Biblioteca Română, sub genericul „Școala contemporană de compoziție”, care a cuprins două conferințe de specialitate, audii muzicale, expoziție de discuri, expoziție de carte muzicală românească.

– Manifestare culturală la Biblioteca Română consacrată tricentenarului apariției Bibliei de la București.

– În organizarea părții franceze și cu participarea oficiului s-a desfășurat „Seara de poezie românească” în cadrul „Maison de la Poesie” (Paris); de asemenea, a avut loc simpozionul „Panait Istrati” în localitatea Valence.

Grecia
– Televiziunea elenă a prezentat o emisiune consacrată revoluției de la 1821 din Țara Românească.

– A avut loc vernisajul expoziției fotodocumentare „Imagini și realități din România contemporană”.

(Continuare în pag. a IV-a)

Agenda Elenei Ceaușescu

După ceasul de tihnă cu Poliana Cristescu (9:10-10:05), până la ora 14:34 când își sfârșește „sămbăta scurtă”, Elena Ceaușescu a petrecut vremea în convorbiri.

Două dintre ele atrag atenția. Prima discuție s-a consumat între Elena Ceaușescu, secretarul CC cu propaganda Constantin Olteanu și președintele Culturii și Educației Socialiste Suzana Gădea (orele 10:35-11:05). Presupunem că atunci s-a definitivat programul „centenarului Eminescu”, peste câteva zile urmând a fi fastuos comemorat poetul național.

Între 12:15 și 13:10, Elena Ceaușescu a avut ca interlocutor obișnuit pe Ion Ursu, socotit a fi, în acea vreme, „mâna ei dreaptă de savant în chimie”. Ursu (academician din 1974, cu specializări în URSS și SUA) făcea parte din diverse organizații și comisii științifice internaționale. Se subînțelege că funcțiile politice, pentru care optase încă din studenție, îl propitseră pentru contacte și recomandările de „reputat” fizician, abilitat pentru repre-

zentarea oamenilor de știință români în străinătate. La finele lui '88, în contextul înrăutățirii relațiilor dintre Ceaușescu și Gorbaciov, Ursu reușise performanța de a media invitarea Tovarășei de către Academia de Științe a URSS. I se traduse în limba rusă cu acest prilej și volumul „Progrese în chimia și tehnologia polimerilor”. Ce dar mai mare i s-ar fi putut oferi „savanțel”? Fără cultura adecvată comparației cu inteligența și interesele altora, vanitoasa Elena nu pusese la îndoială nici „sincera admirație” a intermediarului, nici a „colegilor academicieni” sovietici. Și le-a împlinit așteptările, întărind poziția lui Ursu. Sâmbătă 10 iunie 1989, l-a admis să asiste la discuția cu ministrul Sănătății, Victor Ciobanu (12:40-13:00). Să fi vorbit, în trei, și despre sănătatea lui Ceaușescu?

În 1991, apropiatul lui Gorbaciov, Alexandr Iakovlev, a declarat într-o convorbire cu Lilly Marcou: „Ceaușescu era – noi știam acest lucru – atât de bolnav, încât credeam că schimbările n-aveau să se producă în România decât după moartea sa naturală”.

Când s-a produs decesul nenatural al Elenei Ceaușescu, „colegii academicieni” sovietici nu au avut reacții publice. Au intervenit, în schimb, viguros și eficient în favoarea eliberării colegului Ursu din închisoare și pentru disjungerea lui din procesul CPEx.

Lavinia BETEA

„E.T.: EXTRATERESTRUL” A CĂZUT LA VIZIONARE, PENTRU CĂ ERA PEA STRANIU

În opinia responsabililor de la cultură, filmul „The Network” (Rețeaua de televiziune) instigă la revoltă

În cele trei ore de program de care românii mai aveau parte la televizor în anul 1989 se difuzau cu precădere filme socialiste, mai ales românești. Criticul de film Irina Margareta Nistor povestește că oferta de producții străine era din ce în ce mai săracă. „Erau probleme mari mai ales cu filmele românești, pentru că mulți actori fugiseră din țară și numele lor trebuia să dispară de pe generic. Dacă era cineva cunoscut, gen Dan Nătu (n.r. – actor în vogă prin anii '60-'70, care a fugit în străinătate în 1979), personajul era tăiat cu totul și nu se mai înțelegea nimic din film.”

Zeci de pelicule au căzut la vizionare, iar printre motivele pen-

tru care erau considerate nepotrivite pentru a fi prezentate publicului larg se număra instigarea la revoltă, ștampila care a fost pusă producției „Rețeaua de televiziune” („Network”, în regia lui Sidney Lumet). Pelicula spune povestea lui Howard Beale (în interpretarea actorului Peter Finch), prezentator de știri în cadrul televiziunii UBS, care urmează să fie concediat. La auzul veștii, Beale anunță pe post că se va sinucide în direct, devenind peste noapte o vedetă îndrăgită de public. Succesul de care se bucură prezentatorul îi determină pe șefii să-i ofere propriul show de televiziune, însă dezvăluirile sale începe să-i deranjeze pe mulți. Bineînțeles,

în această producție erau mai mult decât evidente pentru cenzori atât insubordonarea, cât și instigarea la revoltă.

Nu a trecut de ochii vigilanți ai cenzurii nici filmul intitulat „Un taxi mov”, bazat pe cartea scrisă de Michel Deon, coproducție Franța-Irlanda-Italia, în regia lui Yves Boisset, cu Catherinot Rampling, Peter Ustinov, Philippe Noiret în distribuție. „Era prea sexy”, își amintește Irina Margareta Nistor, angajată pe atunci la Televiziunea Română. De asemenea, „E.T.: The Extraterrestrial”, regizat de Steven Spielberg și lansat în 1982, celebra poveste științifico-fantastică a băiețelului care se împri-

Nici E.T. n-a fost pe placul regimului

etenește cu o creatură venită de pe altă planetă a fost refuzat, pentru că era prea... straniu.

Capitalismul putred nu trebuia să-i contamineze pe români, prin urmare lista cu scenele scoase din filme se mărea văzând cu ochii: „Filmele erau comandate spre vizionare în străinătate sau aduse din arhivă și, dacă nu erau protejate contra copierii sau nu era scris vreun titraj bizar sau vorbite în două limbi, se dădeau pe post, cu condiția să nu apară biserici, săruturi mai lungi de trei secunde, adultere sau crime. Astfel, toate filmele erau tăiate ideologic, dar și schimbate titlurile, pentru că majoritatea filmelor nu erau

plătite. Nu mai erau fonduri! Se concentră pe Cântarea României, unde era obligată mai toată lumea să lucreze”. Pentru cine nu își mai aduce aminte, Cântarea României era definită ca un „festival al educației și culturii socialiste, amplă manifestare educativă, politico-ideologică, cultural artistică de creație și interpretare, menită să îmbogățească și să diversifice viața spirituală a țării, să sporească aportul geniului creator al poporului român la patrimoniul cultural național și universal”, o alternativă servită poporului în locul aberațiilor periculoase made in Hollywood.

Oana-Maria BĂLTOC

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

Dialoguri cu ofițerii, pe tema „drepturilor omului în România”

Ministerul de Interne
Inspectoratul Județean Brașov
Securitate
Redarea convorbirii dintre ofițeri și obiectivul „Bogdan”

Discuția a avut loc la data de 07.06.1989, la organele de procuratură sub acoperirea acestora, în limba română

LEGENDA: O: Ofițerul de cercetare penală cpt. Moldoveanu Gheorghe
B: Obiectivul „Bogdan”

(întrebat despre situația drepturilor omului în România, „Bogdan” (Șerban Victor) răspunde):
B: După cunoștințele pe care le am eu, România este foarte deficitară și o spun foarte deschis, pentru că...

O: Bun. Hai să vedem la ce anume te referi că am fi deficițari în ceea ce privește drepturile omului.
B: În primul rând la... ca să (nu – n.n.) mai vorbim de persoana mea, am fost bătut, am...

O: Bun. Când?
B: În urmă cu o lună și câteva zile...
O: Pe 1 mai când ai fost la Cluj. Dar până atunci, până la acea dată ți-a zis cineva ceva?

B: Da, m-au lovit și a...
O: Dacă a pățit ceva persoana ta?

B: Da dacă... (vrea să spună de cazul celor 3)

O: Nu, nu este vorba despre asta. Te-ai referit la persoana ta. Discutăm în principiu bine, ce cazuri cunoști dumneata, Toșo, Brâncoveanu și Lupoi sunt patru.

B: Nu, sunt 5, și Voicu. Ceea ce am văzut, mai bine zis am auzit acolo în arest, au fost tipete care pe mine m-au înfiorat.

(...)
B: Nu regimul, personal nu cred că rezolvă interese...

O: Hai să vedem ale cui interese le vezi?

B: Interese personale, anarhice...
O: Ce te face să crezi?

B: Situația din țara asta este foarte regretabilă.

O: Interesele poporului român sunt pe undeva anihilate. Spune-mi cum putem explica faptul că tot ce se face se face pentru popor.

B: Știți ce a fost în Polonia?

O: Nu.

B: Pentru prima dată după 40 de ani, au avut loc alegeri libere.

O: Nu știu dacă ai înțeles fenomenul și ce hotărâre s-a luat.

B: Mă refeream la voința poporului. O dată ce nu se poate exprima liber.

(...)
O: Vă dați seama de sacrificiul care s-a făcut!

B: Nu se mai merită, pe noi nu ne-a întrebat, nu ne-a consultat nimeni dacă trebuie să facem o serie de construcții și altele...

(...)
O: Nu vreți să înțelegeți și să vă alinați celorlalți, Bogdan! Nu prea gândiți ceea ce spui. Singurul lucru

care ți-a dat datoria cinstită de cetățean. (...)

O: Deci în legătură cu ceilalți prieteni ai tăi. Te-ai convins că Brâncoveanu este liber și că nu are nimeni nimic cu el. L-a întrebat pe Mișu dacă l-a bătut.

B: Altfel nu am de făcut decât să-i întreb așa ceva? Credeți că eu am timp? Ce ascult, ascult pe la 21:00 până la ora 22:00.

(...)

B: Nu știu dacă se merită să vă mai arăt... pentru faptul că niște (...)

Oameni aici îndrăznesc aia sau eu, în apăratori ai legilor omului, niște oameni din calea mea sunt călcați în picioare.

O: Care? De ce nu faci treaba asta în mod organizat?

B: Știți nu se poate în mod organizat. Dacă o făceam în mod organizat eu nu mai eram la ora actuală.

Înțelegeți? Se găsea cineva să-mi organizeze un mic accident.

O: Și nu crezi că faptele dumitale sunt mai potrivnice societății acum decât (dacă – n.n.) le-ai fi spus în mod organizat?

B: Ba, le-am spus la timpul respectiv în mod civilizat și nu s-a rezolvat nimic.

O: Te-a călcat cineva?

B: M-au călcat în picioare, m-au dat afară din serviciu, am stat cu soția gravidă, născuse, afară din apartamentul din Brașov ș.a.m.d.

(...)

(Acuzat că ar fi încercat să se ducă „conspirat” la Cluj, trimițându-i soția să o întâlnească pe Doina

Cornea, Șerban Victor spune:)

B: ... nu a fost să perfecteze. Ci i-am spus că eu mă solidarizez și consider pe un om la fel cum îl consider și pe Grapă sau oricare altul care a stat 15-17 ani în pușcărie. Pe toți îi consider români oriunde s-ar afla. Că le împărtășesc ideologia sau nu sau modul de a gândi. Dar eu îi consider din motive de conștiință și etică și îi consider concetățeni ai mei și – ca oameni – detest faptul că cineva se poartă rău cu ei.

(...)
O: Dumneata ai considerat că locul dumitale este aici?

B: Da.

O: Și atunci cum vezi dumneata, când 2, 3, 4, 5 inși...

B: La Brașov au fost mai multe mii.

O: Da, mai multe mii de huligani...

B: Cereau revendicări. Cunos

oameni din Zărnești, martori oculari, care au văzut evenimentul din 15 noiembrie de la Brașov.

O: Ce cunoști dumneata vizavi de revendicări?

B: Am înțeles că doreau și ei o viață mai liniștită.

O: Ce cunoști, concret, adică ce cereau?

B: În primul rând mâncare.

O: În primul rând a fost vorba de mâncare.

B: Da!

O: Din sursele de afară așa este...

B: ... nu din sursele de afară, ci de la persoane care au fost prezente și erau din Zărnești.

O: Dar pentru ce au plecat ei nu a fost nici mâncarea, nici conducerea, nimic din acestea. Ei s-au ridicat și au plecat ca turma, pentru faptul că nu s-au dat banii în ziua respectivă. Cei care au fost acolo cunosc faptele reale mai bine decât tine. Aceștia s-au răzbatut pe aparatură, pe clădire și alte lucruri și acestea sunt fapte huliganice...

B: ... În Polonia, de exemplu, în 1987 la radio a prezentat ce s-a întâmplat în 1980-1981 cu Solidaritatea, s-au desfășurat cam în același fel ca la Brașov. Deci cred că, dacă situația va merge în continuare, peste câțiva ani, dacă ce se va coace ca idee, fiecare o să fie exact ca în Polonia...

(...)

B: ... Vreți să mă faceți să-mi pară rău că de fapt am spus chestia asta și aia...

O: ... care?

B: ... chestia asta cu telefonii și să mă sunați la slujbă de sâmbătă și de abia miercuri stăm de vorbă...

O: ... dar nu am discutat că ar trebui să te gândești tocmai la viitorul dumitale și al copiilor, nu pentru ei trăiești(!)

B: Martin Luther King, liderul de culoare, spunea: nu contează cât trăiești, ci cum trăiești.

(...)

Document din volumul: Eroi pentru România: Brașov 1987 – 15 noiembrie (mărturie, studii, documente), București, Editura Semne, 2007, p. 502-505

Antrenorii sportivi, bișnițari de nevoie în bazarurile din Est

(Urmare din pag. 1)

Urma achiziționarea mărfurilor ce aveau să devină „de contrabandă”: bijuterii din argint, cafea, țigări, ochelari de soare, săpunuri, săpunuri, farduri, blugi, dulciuri, haine din blană, căciuli din blană. Antrenarea ne-a precizat că „fardurile poloneze erau mult mai bune decât cele românești, mai ales prin faptul că existau. Nu conta că te mânjeai pe față de la un rimel de-al lor. Tot era ceva!”. Cât despre articolele de îmbrăcăminte din blană, mai toată lumea cumpăra scurte și căciuli de iepure, iar „cei care aveau mai mulți bani cumpărau de nutrie”. O altă achiziție la mare preț erau anticoneptionale. Pentru a le cumpăra era însă nevoie de rețetă, iar aici intrau în „horă” colegii antrenori din statul-gazdă, care obțineau câteva astfel de rețete gata completate.

La vremea aceea antrenorii de atletism, Nicolae C. își amintește inclusiv aspectele cele mai practice ale dru-

murilor peste graniță – cele financiare. „La plecarea în țările socialiste primeai o foaie de schimb oficială, echivalentul a 250 de lei. În Polonia puteai schimba cu ajutorul ei suma de aproximativ 750 de zlotzi, cu care cumpărai în jur de cinci perechi de blugi. O sticlă de coniac «Unirea» o luai de la noi cu circa 60 de lei, iar cu zlotzi obțineai din două sticle de câte un litru puteai cumpăra o pereche de blugi din bazar. La întoarcerea în România vindeai blugi cu circa 1.000 de lei. Dacă doreai să cumperi dolari din București, îi găseai la «bursa neagră» a studenților străini, la 25 de lei dolarul. La Varșovia, accesul în magazinele pe valută nu era restricționat ca la noi. Se numeau Pewex, parcă, iar de acolo puteai cumpăra un cartuş de Kent cu circa 4-5 dolari. Același cartuş îl puteai revinde în țară cu 1.000 de lei”, ne-a povestit antrenorul, adevărat „veteran” al deplasărilor în Polonia și Cehia, atât cu ocazia competițiilor, cât și în cadrul întâlnirilor bilaterale dintre clubul Viitorul și colegii polonezi de la

Gwardia (Dinamo) Oltzyn sau Legia (Steaua) Varșovia.

Foia de schimb putea fi un element-cheie care să decidă succesul unei deplasări. „Nici în țările «surori» socialiste nu îți schimba nimeni la bază suma pe care o doreai. Doar pe baza acestei foi de schimb, limitată la suma de 250 de lei. De asta trebuia să faci și «mical traffic» de mărfuri. Întâlnirile fiind bilaterale de multe ori, cunoscuții din țara respectivă îți schimbau ce sumă doreai, urmând ca la sosirea lor în țară la noi să ai bă de la lei necesari. La chei, cu un cadou constând într-o sticlă de coniac, lucrătorul de la bancă îți schimba, pe lângă suma legală, echivalentul a încă 5-10 foi de schimb!”

Mariana Uatu este de acord că întâlnirile bilaterale erau cele mai fructuoase pentru ambele părți. „Era cel mai simplu așa, pentru că străinii ne spuneau exact ce să le aducem, iar noi le spuneam de dinainte ce să ne pregătescă”. Nimic din ceea ce aduceau românii nu rămânea nevân-

dut. Adidașii fabricați la Pionierul, care se găseau la București la 100-125 de lei perechea, ajungeau să valoreze la Budapesta, la magazinele unde se negocia cu patronul, echivalentul în forinți a 15-20 de dolari. Asta nu pentru că unguirilor le-ar fi lipsit încălțăminte sport, ci pentru că ceea ce aduceau, «la noiștri» era incomparabil mai ieftin. „Tot la unguiri mergeam în piața din Budapesta și puneam pe tarabă o grămadă de chestii din bum-bac, prosoape chinezești, maieuri, tricouri din bum-bac și treninguri. Se vindeau foarte repede. Pe forinți cumpărai deodorant BAC și săpunuri foarte frumoase mirositoare pe care nici vorbă să le poți găsi în țară la noi. Cine promisea atunci de săpun cu miros de portocale, de exemplu?!” și amintește Nicolae C.

Tot el ne-a povestit că o altă afacere bună erau electronicele. „Din Pewexul polonez îți cumpărai un radiocasetofon Grundig original, super bun la 65 de dolari. Am luat două, iar unul l-am vândut, țin minte exact, cu 4.500 de

lei. Era afacere bună. Salariul meu era de 2.800 de lei și luam pe el 4.500 de lei. Era ceva, nu?”

I-am întrebat pe interlocutorii mei dacă nu le era teamă că le-ar putea face probleme cineva din delegație. Dacă nu existau printre ei posibili „turnători” de care să se ferească. „În delegațiile noastre, de club, nu ne feream deloc. N-am idee dacă printre noi erau turnători cu jumătate de normă, dar chiar nu ne-am ferit vreodată între noi și niciodată nu s-a întâmplat nimic. Ne era teamă la deplasările cu loturile naționale sau municipale, când veneau cu noi și arbitri și câte cineva de la Municipii sau de la CNEFS (Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport – n.r.) și erau conducători de delegație. Dar până și ei își vedeau de ale lor, adică făceau exact ce făceam noi”, crede Mariana Uatu. „Uneori poate îți era frică, dar tot luai cu tine două-trei sticle și un salam și cu banii obținuți îți cumpărai ceva”, spune și Nicolae C.

Irina CRISTEA

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Istoria unei scări de bloc

(Urmare din pag. 1)

Pentru ei plătea „statul”, adică proștii ălații, care urcau pe jos când hoardele de copii needucați ale unor chiriși stricău liftul și făceau pipi în el.

Familia Șugubeață primea frecvent pachete din SUA, de la frații adventiști. Haine second-hand, cafea, țigări și mărțișuri. Lucruri pe care le vindeau și, astfel, își făceau rost de un supliment de bani, peste cei o grămadă primiți de la statul comunist ca alocații pentru copii. Cred că, în total, aveau bani mai mulți ca alții, care se dădeau domni. Cu copiii cheltuiau te miri ce, nu meditații, cărți și alte mofturi intelectuale.

El și ea erau oameni cuminiți, nu le puteai reproșa nimic. Nu aveau scule de muzică să urle „Frații Pește” în bloc, nu se băteau. Biata de ea, aproape că nu mai avea dinți de la atâtea sarcini, iar el venea liniștit de la fabrică, unde era strungar, și nu supăra pe nimeni. Nu avea darul băuturii și nu l-am văzut abțiguit mulți ani. Până când a lăsat strungăria și a ajuns muncitor la Fabrica de Bere Grivița. După aia, a intrat și el în rândul lumii. Cu cărările ei cu tot.

La etajul II stătea familia Lepădatu. Domnul era comandantul-adjunct la secția de miliție din cartier, avea trei copii și nevastă-sa casnică. Ea era o femeie măruntică de statură, negricioasă și frumusețe. Seara, domnul venea acasă cu limuzina miliției – un Aro care scărdăia amenințător. Se dădea jos așigurat de doi gealați cât ușa, găfăia ca un tractor în noroi și, la fiecare pas, părea că face ultimul efort pentru cucerirea Everestului fără mască de oxigen. Era extrem de gras și cele câteva trepte de la intrarea în bloc erau mult prea multe pentru un tip și obez, și băut. Căci treaz complet nu l-am văzut venind acasă de prea multe ori. Cei doi taglagii îl cărau și pe el, și câte două sacose de fiecare. „Dreptul” de la magazinele din zonă. Urcau, dădeau „săru-mână” frumos la doamna, lăsu balotul găfăitor pe holul casei lângă sacose, apoi plecrau în trombă.

Casa lor era cum n-am mai văzut. În sufragerie, fiecare perete era de altă culoare și făcuto cumva, cu niște țurțuri de ziceai că cineva a aruncat cu vopsea prin Peștera Muierii. Ușa de la intrarea în apartament – o adevărată armă defensivă. Nu era sănătos să bați în ea, fiindcă te puteai răni. Era acoperită cu un soi de zmac de culoare cacănie, un amestec de șervețele rupte, aracet și nu mai știu ce, încât toată era plină de excrescențe ascuțite. Ore întregi, în fiecare zi, din apartamentul lor se auzea: clant, clant, clant, clant! Un zgomot metalic, ca de ghilolină mică. Lângă ușa apartamentului, pe holul blocului, puteai vedea adesea niște baloți de plasticărie. Era rezultatul muncii pe cont propriu al doamnei Lepădatu. Primea de undeva niște folii de plastic, care aveau încastate în ele capace pentru cutiile în care se puneau brânza de vaci. În casă aveau o mașinărie de fier, cu o coadă lungă, ca o pompă. Doamna puneu folia de plastic sub cuțitul rotund al mașinii și clant! Taia capacul din folie. Așa arăta un „privatizat” al vremii.

Dan CĂRLEA

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

La întâlnire au participat „tovarășii” bulgari, cehoslovaci, coreeni, cubanezi, est-germani, laotieni, mongoli, polonezi, români, maghiari, sovietici și vietnamezi. Delegația română a fost condusă de Emil Bobu, membru CPEx și secretar al CC al PC. Potrivit comunicatului oficial emis la finalul lucrărilor, despre multe au vorbit reprezentanții partidelor „frățesti” în timpul întrunirii desfășurate în Cuba. S-a discutat atunci despre compoziția socială a partidelor, despre „creșterea cantitativă și calitativă” a membrilor, „democratizarea vieții interne și a disciplinei de partid”. Vor fi vorbit oare frunțașii partidelor comuniste și despre prefacerile politice de sistem inițiate de secretarul general al UR: Mihail Gorbaciov?

Acțiunea „Seceriș ’89” la debut

„A început acțiunea «Seceriș ’89», anunța România liberă, oficiosul Consiliului Național al Frontului Democratiei și Unității Socialiste (FDUS). Ploule de la începutul lunii iunie, care păreau să dea peste cap planurile agricultorilor, amânaseră doar cu câteva zile debutul secerișului. La ordinea zilei în presa vremii erau îndemnul mobilizatoare și sfaturile practice. „Proba de foc a secerișului este operativitatea, scria România liberă. Combinele își umplu repede buncărele de boabe. Descărcarea lor trebuie să se facă imediat, fără nici un fel de întârziere, direct în mijloacele de transport. Pe lângă autocamioanele și tractoarele cu remorci din dotarea unităților agricole, sunt folosite și alte autovehicule de la întreprinderile specializate în transport. (...) După fiecare cursă efectuată, persoane anume desemnate de conducerea unităților, împreună cu șoferii se ocupă de această problemă. Acolo unde este cazul se folosesc prelate, folii de polietilenă și alte materiale.”

„Acțiuni politico-educative” în Valea Jiului

În Valea Jiului, „factorii locali” organizau la început de vară „nedeile”, reunit sub titulatura de „acțiuni politico-educative”. La Vulcan, interpreta Maria Barar... și taraful dirijat de Constantin Paraschiv s-au produs în fața minerilor sosiți din toate centrele țării (Valea Jiului, Călan, Hunedoara, Simeria, Brad, Gorj, Maramureș) în spectacolul de muzică populară „Flori de cântec românesc”. Și în orașul Aninoasa s-a serbat „Nedeia tulipanului”, dedicată frunțașilor în producție. Participanții au urmărit discuțiile mesei rotunde cu tema, Creșterea rolului tinerilor în producție”, desfășurată la mina Aninoasa, și ale dezbaterei „Familia – cadrul deplin de afirmare al orașului”.

Nedeia, sărbătoarea momărlanilor

În ținutul momărlanilor, cum erau numiți din moși-strămoși locuitorii Văii Jiului, sărbătoarea nedeilor avea tradiție străveche. Nedeia, petrecere câmpenească de origine pastorală, se serba câte o săptămână, după Paște. Pe dealurile din apropierea bisericilor, localnicii ieșeau la iarbă verde. Alimentul tradițional era păsatul cu brânză, preparat din porumb măcinat, unui și brânză de oaie. Masa îmbelșugată, denumită praznic, era binecuvântată de preoți, închinându-se cu strigături specifice locului: „Momărlanu-i momărlan./ Și la munte! Căpitan./ Că el mână oile/ Și face smântânilor./ Că mândra care-i mândruță./ Vine la iubit desculță./ Iar care îi blăstămat./ Nu vine nici încălțată”.

Hidrocentrala de la Voila, funcționa pe jumătate

În goana după respectarea termenelor de predare, constructorii anunțau finalizarea lucrărilor chiar și într-un stadiu incomplet. Pe Olt, hidrocentrala Voila (județul Brașov), aparținând de Întreprinderea Electrocentrale R. Vâlcea, fusese inaugurată încă din martie 1989. Cel puțin pe hârtie. Căci în realitate, timp de câteva luni unitatea a funcționat la o capacitate de doar 50%. De vină ar fi fost hidroagregatele cu defecte de fabricație primite furnizate de Întreprinderea ICM Reșița, se dezvinovătea conducerea singurei hidrocentrale brașovene de pe Olt.

Vacanță scurtă pentru absolvenții de gimnaziu

Pentru elevii din ultima clasă de gimnaziu, urmau emoțiile admiterii la liceu și o vacanță mai scurtă decât de obicei. Calendarul activităților pentru elevii care se înscriau în clasa a IX-a (treapta I de liceu) la învățământul de zi și seral se anunța încărcat. Primul pas era depunerea fișelor tip înscriere la secretariatele liceelor și efectuarea controlului medical (21-27 iunie). Pentru profilurile marină, pedagogie, muzică, arte plastice și decorative, coregrafie urma faza susținerii probelor de aptitudini (23-28 iunie). Cei respinși aveau șansa depunerii fișelor de înscriere în alte unități de învățământ spre sfârșitul lunii, între 28-30 iunie. În final, toți elevii susțineau examenul general pentru admitere la liceu, prin lucrări scrise, la următoarele discipline: Limba și literatura română, Limba și literatura maternă, Matematică. După afișarea rezultatelor, elevii puteau fi redistribuiți abia la mijlocul lunii iulie.

Florin MIHAI

DIN ARHIVA CC AL PCR

PRIMI-SECRETARI AI COMITETELOR JUDEȚENE DE PARTID

Liderii județeni ai Partidului osteneau de zor în 1989 cu pregătirea Congresului al XIV-lea

Nr. Crt.	Numele și prenumele	Funcția actuală	Anul și locul nașterii	Profesia	Membru al PCR din anul
1.	Săvu Ion	Alba	1926, Urziceni (Ialomița)	Ajutor mecanic	1945
2.	Pugna Elena	Arad	1935, Stolniceni (Iași)	Inginer chimist	1961
3.	Cătană Gheorghe	Argeș	1938, Drăganu (Argeș)	Strungar	1959
4.	Tănăsă Gheorghe	Bacău	1928, Bahna (Neamț)	Turnător	1947
5.	Sorcoiu Andrei	Bihor	1932, Călățele (Cluj)	Lăcătuș	1957
6.	Bușui Nicolae	Bistrița-Năsăud	1927, Călimănești (Vâlcea)	Inginer electro-mecanic	1956
7.	Ploștinaru Iulian	Botoșani	1927, Bârzii (Mehedinți)	Lăcătuș mecanic	1952
8.	Lungu Anton	Brăila	1931, Robeasca (Buzău)	Tâmplar-mecanic	1956
9.	Preoteasa Petre	Brașov	1930, Plenița (Dolj)	Inginer mecanic (provenit din muncit.)	1957
10.	Cotei Simion	Buzău	1938, Lunca (Mureș)	Tehnician ind. lemn.	1956
11.	Szasz Iosif	Caraș-Severin	1932, Bonșida (Cluj)	Lăcătuș	1953
12.	Floriș Ion	Călărași	1932, Satu Mare	Tehnician produse finite din lemn	1956
13.	Moga Ioachim	Cluj	1926, Toplița (Hunedoara)	Zidar de mină	1946
14.	Marina Mihai	Constanța	1939, Sighetu-Marmației	Lăcătuș	1958
15.	Reab Ștefan	Covasna	1939, Săcele (Brașov)	Profesor	1960
16.	Găvănescu Pantelimon	Dâmbovița	1947, Bălești (Gorj)	Instalator gaze	1971
17.	Ștefănescu Ion	Dolj	1942, București	Jurist	1964
18.	Dina Carol	Galați	1937, București	Inginer TCM (provenit din muncitor)	1957
19.	Popescu Ion	Giurgiu	1936, Zătreani (Vâlcea)	Tehnician prelucr. cauciuc	1957
20.	Anastasie Ioan	Gorj	1930, Galați	Sudor electric	1954
21.	Costea Aurel	Harghita	1933, Măgești (Bihor)	Inginer constr.	1964
22.	Popa Ion	Hunedoara	1941, Orbeasca (Teleorman)	Lăcătuș mecanic	1962
23.	Găinuse Alexandrina	Ialomița	1932, Stoina (Gorj)	Filatoare	1953
24.	Ghitulică Maria	Iași	1938, Gogoșu (Dolj)	Electric. bobinator	1958
25.	Bărbuleț Vasile	Maramureș	1931, Crăciunelul de Jos (Alba)	Tehn. prod. finite lemn	1956
26.	Dinu Constantin	Mehedinți	1933, Zărnești (Buzău)	Lăcătuș mecanic	1957
27.	Igreț Viorel	Mureș	1938, Hălmagiu (Arad)	Lăcătuș montator locomot.	1962
28.	Gheorghe Maria	Neamț	1939, București	Muncit. textil.	1957
29.	Carp Vasile	Olt	1933, Cudaibi (Galați)	Ajutor mecanic	1954
30.	Frățilă Ion	Prahova	1939, Fieni (Dâmbovița)	Mecanic de mină	1961
31.	Bradea Maria	Satu Mare	1937, Lipova (Arad)	Strungar	1956
32.	Ștefan Maria	Sălaj	1939, Aluniș (Prahova)	Inginer agronom	1965
33.	Ceașescu Nicu	Sibiu	1951, București	Fizician, asistent. universit.	1971
34.	Stoica Costică	Suceava	1934, Galați	Tubulator naval	1954
35.	Deaconu Ion	Teleorman	1936, Scornicești (Olt)	Electrician	1958
36.	Matei Ilie	Timiș	1932, Găneasa (Olt)	Turnător	1953
37.	Gheorghe Nicolae	Tulcea	1932, Berca (Buzău)	Tâmplar	1953
38.	Pavel Ioan	Vaslui	1941, Beliș (Cluj)	Electrician	1962
39.	Burtea Elena Verona	Vâlcea	1939, Șelaru (Dâmbovița)	Inginer chimist (provenit din muncitor)	1959
40.	Moraru Niculina	Vrancea	1935, Mavrodin (Teleorman)	Inginer agronom	1960
41.	Petrescu Barbu	Mun. București	1932, București	Inginer mecanic	1954

Arhivele Naționale, Fond CC al PCR – Cancelarie, dos. nr. 6/1989

Vacile stăteau în grajdurile CAP-urilor precum cărțile în bibliotecă

(Urmare din pag. 1)

Spre sfârșitul anilor '80 situația șeptelului era dezastruoasă. „Am stat 12 ani de zile acolo, la zootehnie, și dacă am văzut așa, că picau vacile pe jos și le sculam cu beldiile de jos, am plecat. Eu aveam 40 de vaci. 20 pe o parte și 20 pe o parte. Nu mai avea ce să le dea să mănânce! Mă duceam pe câmp, cu Mărioara, soția mea, și aduceam amândoi coceni de porumb să le dăm să mănânce”, își amintește Crăciun Bocloagă. De aici și până la bancul potrivit căruia în CAP-uri vacile stau în grajduri precum cărțile în bibliotecă – dacă scoti una pică toate, nu a fost decât un pas.

În afara crizei de furaje, zootehnia era afectată și de hipercentralizare. Sistemul centralizat de planificare cerea livrarea unei cote obligatorii de lapte iar animalele erau trecute într-un inventar și sacrificarea lor fără aprobare totală interzisă. În aceste condiții existau

cazuri în care președinții de CAP-uri împărțeau șeptelul în două: vacile productive, care dădeau mult lapte și care erau bine hrănite, și vacile mai puțin productive, menținute în viață la limita înaniției. Se încerca astfel folosirea eficientă a furajelor deja limitate cu prețul infometării și torturării animalelor considerate inferioare.

Cum se fura propriul vițel

Creșterea animalelor în gospodăriile proprii era descurajată și menținută la un nivel care abia acoperea subzistența. Tăierea animalelor mari în gospodăriile proprii era interzisă. Era obligatorie însă creșterea lor până la o anumită greutate, urmând a fi apoi cumpărate de stat, „la contract”. Prețul era bineînțeles derizoriu iar din cauza lipsurilor de pe piață banii nu prea aveau valoare. Un astfel de control asupra gospodă-

riilor țărănești era însă greu de pus în practică. În ciuda riscurilor de a ajunge în închisoare, oamenii tăiau animalele noaptea, pe ascuns, și declarau la miliție că au fost furate. Crăciun Bocloagă relatează cu lux de amănunte cum se desfășura o astfel de operație clandestină. „M-am dus la miliție și am declarat că mi-au furat vițelul: «Bre, uite, ne-a furat vițelul!» Nu aveai voie să tai vițel pe atunci. Aoleu, cu Ceaușescu te băga în pușcărie, Doamne Maica Domnului! Eu aveam curaj-u-ăla, că dacă ai nițel curaj ai, dacă nu, nu! I-am tăiat la două noaptea, nici boala nu știa! Până dimineața l-am tranșat dar era cu Ceaușescu, n-aveai voi, te băga la... și mă întrebam ce fac cu pielea și cu matele. Aveam o firă de ogrinji în fundul curții și am făcut o groapă acolo. Am săpat toată noaptea la groapa aia și am băgat matele, pielea, toate, acolo!”

Cornel MICU

ultimul an al vieții. După publicarea unor asemenea materiale, ambasadorul român la Moscova pornea imediat într-un „pelerinaj” prin redacții, exprimând protestul. Aceste demersuri stărneau atât ironie politicoasă, cât și compătimire – toți știau că diplomatul român primise ordine de la București. În ce-l privește pe autorul articolului incriminat, el culegea, pe de o parte, un fel de „glorie”, însă, pe de alta, avea, bineînțeles, și necazuri. Protestele vizau, de asemenea, și știrile preluate de la agențiile de presă, „imperialiste” (de exemplu, despre „scrisoarea celro sase”), sau, „denaturarea” unor formule oficiale românești (mulți redactori nu putea „digera” sintagma aberantă ca, de exemplu, „revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă”, înlocuindu-le cu formule pe

înțelesul tuturor, de genul „sărbătoarea eliberării...”). Din această cauză, perfecționarea, dar mai ales plasarea unui articol despre România în presa sovietică îi provocau autorului dureri de cap insuportabile. Redactorii, la rândul lor, se temeau să aibă de-a face cu tematica românească, în care vedeau, nu fără teme, multe „stânci submarine” și încercau, în general, să evite subiectul România. De aceea, majoritatea covârșitoare a articolelor erau legate de 23 august sau 30 decembrie, când publicarea materialelor festive în virtutea unei prietenii oficiale era obligatorie.

Nikolai Morozov, Corespondentul agenției TASS care a văzut totul, București, Editura Fundației Culturale Române, 2002, p. 15-16

ARTICOLUL ZILEI

Florin Piersic – interpretul lui Ioviță din „Cartea lui Ioviță” de Paul Everac, la Teatrul Național „I.L. Caragiale”

Acum, după aproape 250 de reprezentații cu Cartea lui Ioviță de Paul Everac, îmi aduc aminte de ce-mi spunea autorul după premieră: „Un director de teatru mi-a zis că va da cel mult zece spectacole cu această piesă”! „Dar eu cred că tu ai să joci mai multe. Singura condiție este să păstrezi emoția și mai ales credința în tot ce faci și spui în acest rol”. Poate o să vi se pară destul de dulceag ceea ce am să vă declar acum (cu toate că asta e genul meu și, oricâte eforturi aș face, nu pot ieși din el), dar de fiecare dată când am jucat acest rol, fie pe scena Teatrului Național, fie în diferite orașe din țară, m-am gândit la cele spuse de autor. De altfel, trebuie să mărturisesc cu foarte mare sinceritate, mi-au plăcut întotdeauna rolurile pe care le-am interpretat, dar le-am iubit mai mult pe cele care-mi ofereau un plus de spectaculozitate, de culoare, ceva care să șocheze, să rămână, să impresioneze, să țină trează atenția spectatorului. De aceea, când am citit prima dată piesa, am zis, „nu pot juca eu așa ceva”, mi se părea personajul destul de tern, închisat, declarativ, chiar lozincard așa putea spune. Probabil căutam momentul sau momentele în care aș fi putut să „uluiesc” spectatorii, să-i trezesc, să-i irit. Nu găseam nicăieri în el așa ceva. Nu voiam să joc. Ajunsesem acolo încât îi spuneam autorului, care era și regizorul piesei: „Maestre, eu n-am cap de director, nu cred că mă crede lumea că-s eu, Ioviță, director al unei fabrici de chimicale”. „Greșești, totul nu vine de la cum arăți, totul vine de la ce simți, de la puterea credinței pe care o ai în cuvintele pe care le rostești”. Vorbele astea îmi aduceau aminte de maestrul Ființi, care avea o răbdare, o fervoare și o plăcere de a lucra, de a transforma, de a forța în sufletul actorilor – că Paul Everac dorește ca eu, numai eu să joc acest rol. De altfel, într-un caiet-program a prezentat, într-un text gen navelă, timpul repetițiilor, adică, impresiile de călătorie, „filmul tuturor repetițiilor până la premieră. Era bine ce scria acolo și aș putea spune chiar adevărat. Căutam un subterfugiu, întârziem, nu puneam suflet (ierțați modestia, dar eu pun suflet cam în toate, poate prea mult, sigur prea mult), doar doar am să-l oblig să renunțe la mine, doar erau atâția care așteptau un rol principal!

Toate astea, până într-o zi, când mi-a spus: „Nu vrei să dai tot ce ai tu mai bun în tine, să gândești. Să-l iubești pe Ioviță. Să fii tu Ioviță, pentru că, dragă Piersic, ar fi extraordinar să

ai măcar zece la sută din calitățile lui. Ce iubești tu mai mult pe lumea asta? Teatrul, părinții, filmul, călăria? Ce? Așa iubește Ioviță substanțele la care lucrează și pe care le inventează. De ce nu vrei să uiți tot ce ai făcut până acum, mai bun sau mai rău, și chiar din acest personaj, care ți se pare liniar, incuiat, îndărătnic, să faci un om cum nu există, drept, curat până la lipsă de culoare...” Devotat unei idei mărețe, pe care o poartă în suflet de când s-a născut, devotat familiei lui, devotat fării lui, devotat meseriei lui, și mai ales, devotat ideilor lui, pe care nimeni niciodată nu poate să i le schimbe... Mi-am soptit în barbă ce o aveam, pentru că filmam în serialul cu Barbu (Mărgelatu), „Ia să-i arăt eu lui ce pot!”. Lăuda A cincea lebădă, pe Corado Negreanu, pe Mihăilescu Brăila în Ordinatorul, îi lăuda pe toți actorii că sunt orgolioși, vanitoși – asta nu trebuie să v-o spun eu, că sunt prea rare excepțiile – atunci eu, orgolios până la Dumnezeu, eu unde-s? Pe „nicăria”! și-am început să repet serios. Economia de mijloace, replica scurtă, tunsă, fără efecte stufoase, fără melodie, privirea arsă, fierbinte, prezentă, vie, atentă, inteligentă, înlăcrimată, nervozitatea unor mâini care vorbesc și ele singure, sufletul care oricând e gata să dea și să primească; și, peste toate – ceva incredibil, recunoscut –, am descoperit, cu ajutorul autorului, o tristețe nemărginită a omului care înțelege totul, care dorește că și semenii lui să înțeleagă totul și care vede departe, foarte departe, concret și poetic totodată, cum ar putea să fie totul. Un colaborator al revistei Teatrul mi-a spus, după premieră, între patru ochi: „Așa un om nu există!”, la care i-am răspuns: „Autorul zice, întrebându-l și eu același lucru, că există”, iar dacă nu există, zic eu și astăzi, e bine că măcar spectatorii care l-au văzut, l-au auzit pe Ioviță, au căzut câteva clipe pe gânduri, zicând în străfundul sufletului: „ce păcat că nu sunt ca el sau aproape ca el”. Așa cred eu că ar trebui să fie un comunist adevărat.

Ioviță este eroul contemporan, este intranșigentul, este vizionarul, este inima caldă a unui popor talentat și fermecător, este cel care orice ar fi: director, inginer sau simplu muncitor, își dedică viața și munca unei idei, într-un cuvânt, un om adevărat, puternic. Când mă gândesc la ei, eu, care – am uitat să vă spun, între timp m-am îndrăgostit de el, de personajul pe care îl joc – repet, când mă gândesc la el, am în minte replica finală, care

la prima lectură – nu la a zecea sau la a treizecea – nu-mi spunea aproape nimic. Dar, cu timpul, fiecare tablou, fiecare confruntare a lui cu semenii m-a dus la o emoție unică, răsfărângându-se fericit asupra evoluției mele, ca actor pe scenă. Îmi spuneam: „Nu, nu mă voi simți niciodată părăsit, nici surghiunit, nici lovit de vreo nenorocire, atâta vreme cât voi simți reazimul oamenilor care au aceeași conștiință ca mine. Și, deasupra mea, speranța...”

Se spune că există dragoste la prima vedere. E adevărat, sunt convins de asta. Dar știu tot atât de bine că ai ocazia să cunoști un om, să-l asculți, să-l vezi, să-l înțelegi, să-l cumpănești, să-i descoperi defectele și calitățile, să începi să te simți legat de el, și, într-o bună zi, să simți că-l iubești, să simți că ți-e indispensabil. Așa s-a întâmplat la mine cu Ioviță. Ierțați-mă, trebuie să închei cum am început, melodramatic. Ce să fac, asta-s eu! Știu că mă repet: doresc să fiu măcar aici, în paginile revistei de specialitate, cu sufletul în palmă, argumentând în plus că teatrul e viața mea. Deci, voiam să spun că a fost o întâlnire bună între mine și personajul lui Everac. Ioviță m-a schimbat, m-a pus pe gânduri în multe ale mele personale, de viață. A fost o întâlnire bună cu scriitorul Everac; pe lângă cei doi-țrei actori mai sus citați, eram și eu o reușită. O întâlnire bună cu regizorul Everac, care, convenindu-i alu-atul Piersic, cu mai multă sau mai puțină drojdie, a știut să-l „coacă”. Era o revelație pentru mine – pentru că eu socot că actorul, fără regizor, e pierdut. În sfârșit, a fost o întâlnire bună și cu partenerii: Ioana Bulcă, Eugenia Maci, Matei Alexandru, Matei Gheorghiu, Traian Stănescu, Constantin Dinulescu, Constantin Diplan, Anatolie Spănu. Și pentru că trebuie să închei neapărat în genul lui Ioviță, nu pot uita replica unui inginer chimist de la Brazi, Ion Horea, care a venit după spectacol și, cu ochii umezi, mi-a spus: „Stimate actor, ce-am simțit astă-seară n-am simțit, poate, niciodată într-o reprezentație de teatru! Eu sunt un Ioviță!”. Mi-a strâns mâna și a plecat. N-am să-i uit niciodată privirea! Ea mă duce și, absolut sigur, mă face să cred că teatrul nu va muri niciodată și că tot ce e făcut cu credință rămâne, cum eu vă rămân credincios dumneavoastră, tuturor celor care m-ați citit acum.

Mărturie consemnată de Maria Marin, Revista Teatrul, nr. 6/1989

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri, numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** 10^{,9} LEI

CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE

www.jurnalul.ro

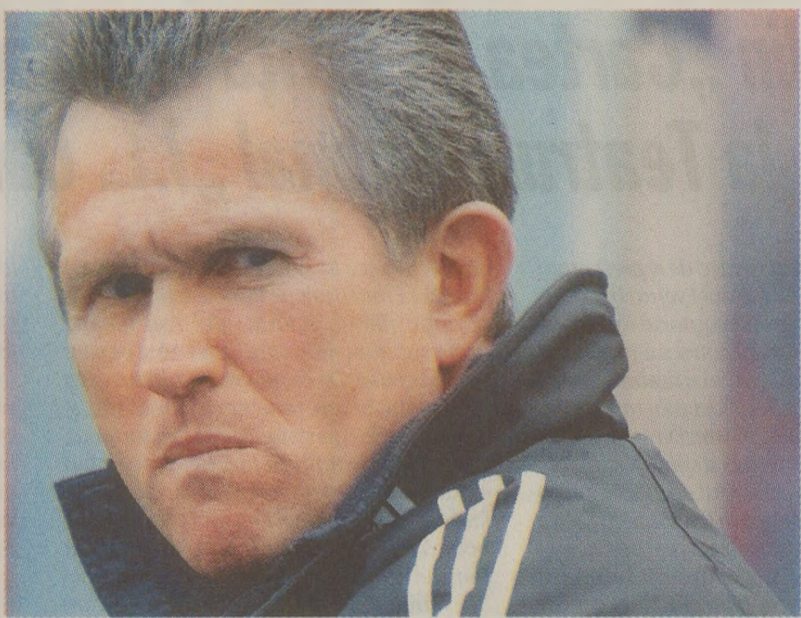
Cartile se distribuie la chioscuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

BAYERN, TRIUMF ÎN BUNDESLIGA

Sfârșitul sezonului 1988-1989 din Bundesliga a adus pentru Bayern München un nou titlu de campion, al 11-lea la acel moment. Bavarezii au câștigat la pas cu un total de 50 de puncte, cu 5 mai multe decât contracandidata sa, FC Köln, în condițiile în care pentru victorie erau acordate la acea vreme doar două puncte. A fost decisiv meciul direct dintre cele două rivale, disputat în etapa a 31-a, Bayern reușind să câștige cu 3-1 pe terenul lui Köln.

Cu toate că aveau asigurat primul loc chiar înaintea etapei a 34-a, băieții pregătiți atunci de Jupp Heynckes au ținut să facă spectacol în ultimul meci, mai ales că jucau pe Olympiastadion, în fața a aproape 70.000 de suporteri. Bayern a învins cu 5-0, cu patru goluri marcate de Roland Wohlfahrt, care l-a egalat cu acest prilej pe Thomas Allofs (FC Köln) pe primul loc în clasamentul golgheterilor, ambii având în cont câte 17 reușite.

Din postura de câștigătoare a campionatului, gruparea bavareză a obținut un loc în sezonul următor al

Jupp Heynckes, antrenorul care a adus titlul la München în 1989, a revenit pe banca lui Bayern în ultimele 5 etape ale ultimului sezon FOTO: Alexandra Winkler/REUTERS

Cupele Campionilor. Următoarele clasate, FC Köln, Werder Bremen, Hamburg și Stuttgart, s-au calificat

pentru Cupa UEFA. Deși a ocupat doar locul 7 în campionat, Borussia Dortmund și-a câștigat dreptul de a

evolua în Cupa Cupelor grație victoriei din Cupa Germaniei. În finală, Borussia a învins cu 4-1 pe Werder Bremen. La sfârșitul sezonului au retrogradat Stuttgarter Kickers și Hannover, în timp ce Eintracht Frankfurt a jucat și a câștigat un meci de baraj pentru menținerea în prima ligă cu ocupanta locului trei din divizia secundă, FC Saarbrücken.

În sezonul 1988-1989 al primei divizii vest-germane s-au marcat 838 de goluri. Scorul campionatului a fost de 6-0, înregistrat în două partide încheiate cu victoria gazdelor (Kaiserslautern – Stuttgarter Kickers și Borussia Dortmund – Eintracht Frankfurt), dar și una în care au câștigat oaspeții (Stuttgarter Kickers – Werder Bremen). În schimb, cele mai multe goluri într-un singur meci, 10, s-au înscris în Uerdingen – Hannover, scor 7-3. A fost penultimul sezon de Bundesliga la care au participat doar echipe din RFG. După reunificarea Germaniei, începând cu 1991, în prima ligă au avut acces și formațiile din est.

Delia GOMOESCU

RESTITUIRI

DUPĂ INCIDENTELE DIN PIAȚA TIEN AN MEN, BEIJINGUL A INTRAT ÎN NORMAL

Raportul Ambasadei României la Beijing către Ministerul Afacerilor Externe

Tovarășei Olimpia Solomonescu, adjunct al ministrului

Vă rugăm să ne permiteți să vă informăm asupra unor aspecte speciale apărute în Beijing, după ocuparea militară a Pieței Tien An Men și introducerea unor măsuri restrictive deosebite, în cadrul aplicării legii marțiale, începând de sâmbătă (03.06.1989) noaptea și până în prezent: circulația pe străzi este liberă, cu excepția centrului orașului și a unor intersecții importante, ocupate de armată, care nu permite trecerea. În general nu circulă mijloace de transport în comun, taxiuri puține și nici mijloace de transport ale instituțiilor și întreprinderilor, care sunt oprite la sediile acestora.

Majoritatea intersecțiilor importante (neocupate de armată) sunt blocate de autobuze, troleibuze, camioane încărcate (cu pământ sau cărăbune) trase de a-latul bulevardelor, lovite în general între ele, pentru a nu putea fi puse în mișcare și înlăturate cu ușurință. Multe autobuze, autoutilitare și autoturisme de teren sunt arse, dându-li-se foc de populație. Armata păzește locurile ocupate cu tancuri și coradoane de militari înarmați cu arme automate. Se trag focuri de avertisment. Curioșii sunt ținuți la distanță de 50-60 metri. Actele de agresiune împotriva armatei (ucidere de ostași, dat foc la mijloacele auto, zvrălire cu sticle de benzină etc.) au încetat și respectiv și deschiderea focului de către militarii împotriva grupurilor civile agresive. În spitale, sunt informații că ar fi câteva mii de răniți și câteva sute de morți, civili și militari. Pe străzi, lume puțină, față de perioadele normale și cu deosebire față de perioada manifestărilor de stradă.

Lumea mai este strânsă la stâlpii de lumină sau susținerea cablurilor de troleibuz, unde citesc afișele puse de studenți și susținători în cursul nopții, referitoare la cele întâmplate, și apeluri la solidaritate și împo-

trivire față de măsurile luate în cadrul legii marțiale. Nu circulă mijloacele de transport în comun. Se merge numai pe biciclete și pe jos. Instituțiile lucrează parțial, cu salariații care pot să ajungă. Mulți preferă să stea acasă. Magazinele sunt închise, cu mici excepții, a celor alimentare, care nu prea au ce vinde. La piața țărănească prețurile au urcat de 4-5 ori în cele patru zile. Cozi mari. Lumea nemulțumită, agitată de pericolul de a nu mai avea ce mânca în următoarele zile. În cadrul ambasadei am restrâns circulația în oraș la strictul necesar, pe trasee speciale, evitându-se zonele ocupate de armată și cu posibilități de conflict. Continuăm să purtăm, cu destule dificultăți, discuțiile economice-comerciale. Avem în ambasadă circa 30 de angajați. Am luat măsuri să asigurăm posibilități de aprovizionare pentru mâncare. Ținem legătura cu gara și aeroportul, mergând cu mașinile în coloană, cu ambasadorul și pavilion românesc. Asigurăm paza și securitatea, cu măsuri speciale de protecție. Informăm permanent membrii coloniei de evoluția situației. Starea fizică și moralul sunt bune. Aprecieri că situația va mai dură. Oamenii de afaceri și chiar personalul unor ambasade (Austria, Iugoslavia, Italia, Canada, Australia, SUA etc.) au început să părăsească Beijingul.

Angelo Miculescu

●●●

Informarea Ambasadei României la Varșovia către Ministerul Afacerilor Externe

Tovarășului Miș Dobrescu – președinte al UGSR

Tovarășului Nicolae Mihai – CC al PCR

Tovarășului Constantin Oancea – MAE,

Dr I

Vă informăm că la prima rundă de alegeri pentru Seim și Senat au participat 62,11% din totalul de peste 27 milioane de alegători, procent situat sub așteptările atât ale coaliției guvernamentale, cât și ale opoziției

(în mediul rural au participat numai 40% din electorati).

În legătură cu datele parțiale ale alegerilor (pentru), purtătorul de cuvânt al CC al PCR, în numele coaliției guvernamentale (sic!), au rezultat următoarele elemente:

– rezultatul alegerilor este într-adevăr defavorabil coaliției, alegerile au avut un caracter plebiscitar și „Solidaritatea” a obținut majoritatea covârșitoare de voturi pentru cele 100 de locuri în Senat.

Din informațiile și comentariile ce se fac pe marginea alegerilor, cei 35 de candidați de pe lista națională n-au realizat majoritatea de 50% necesară pentru primul tur de scrutin. Printre aceștia (care au candidat fără contracandidați pe lista de alegeri) se aflau: K. Barcikowski, A. Miodowicz, J. Czyrek, Czesław Iszczak, R. Malinowski, M.F. Rakowski, F. Siwicki.

L. Walesa, exprimându-și satisfacția pentru rezultatul obținut de „Solidaritatea”, a propus o nouă întâlnire a „mesei rotunde” la care se se țină cont de rezultatul alegerilor.

– coaliția va rămâne consecventă, din punct de vedere politic, dezvoltării democrației și reformelor, indiferent de rezultatul alegerilor; – ca o consecință a rezultatelor alegerilor, opoziția trebuie să devină co-responsabilă față de problemele statului;

– primul pas al opoziției în această direcție trebuie să-l constituie grija comună față de ordinea de țară.

Pe de altă parte, din declarațiile purtătorului de cuvânt al sindicatului independent, „Solidaritatea”, precum și ale lui B. Geremek, membru al conducerii sindicatului, rezultă că toți candidații opoziției pentru Seim par a avea asigurate voturile necesare alegerii încă din primul tur de scrutin. Din aceleași declarații se desprinde, de asemenea, faptul că electoratul nu și-a dat votul candidaților desemnați de partid și celor înscrși pe lista națională, în semn de protest împotriva sistemului stalinist.

Rezultatul statistic al alegerilor

constituie urmarea hotărârilor politice luate la „masa rotundă”.

Participarea majorității societății poloneze la vot a reprezentat un sprijin pentru calea compromisurilor și dialogului dintre autorități și opoziție, dar, totodată, se observă că o parte însemnată a cetățenilor urmărește situația în țară cu neîncredere.

B. Geremek a afirmat că, în ceea ce privește viitorul dialogului politic în Polonia, apar două pericole:

– posibilitatea renunțării la dialog din partea opiniei publice;

– apariția în cadrul coaliției a sentimentelor de frustrare și teamă în legătură cu durabilitatea privilegiilor pe care le-a obținut, situație în care dialogul poate fi blocat.

„Solidaritatea”, conform celor declarate de Geremek, va rămâne, din principiu, în opoziție, neintenționând să participe la nici un guvern de coaliție. Cel în cauză a lăsat, de asemenea, de înțeles că sunt posibile soluționări politice după schimbarea actualului sistem de guvernare, proces care reclamă timp. Rămâne de văzut modul cum se va soluționa formarea noului guvern, în urma eșecului candidaților înscrși pe lista națională și a rezultatelor obținute de „Solidaritatea”. B. Geremek a subliniat, de asemenea, faptul că nu se întrevide nici o posibilitate ca lista candidaților, Comitetului cetățenesc al „Solidarității” să poată servi ca bază de creare a unui guvern de coaliție. În schimb, „Solidaritatea” se simte deplin responsabilă pentru soarta țării și este gata să acorde sprijin guvernului care îndeplinește politica de reforme și schimbare a sistemului.

Vom informa în legătură cu rezultatele finale ale alegerilor de îndată ce vor fi comunicate.

Ambasador

Ion Teșu

Document din volumul: 1989 – Principiul dominoului. Prăbușirea regimurilor comuniste europene, Ediție de: Dumitru Preda și Mihai Retegan, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p 97-99.

DIN ARHIVA MINISTERULUI DE EXTERNE

Realizările propagandistice ale diplomației României socialiste

(Urmare din pag. 1)

Italia

– Colocviu consacrat prozei românești contemporane, în colaborare cu scriitorii și specialiști italieni.

– Colocviu pe probleme de istorie a României, cu accent pe problemele istoriei Transilvaniei.

– Vernisajul expoziției documentare „Urbanistica și dezvoltarea edilăriei în București”. A fost prezentată și o conferință de specialitate.

Guinea

– Expoziție de carte și de artă populară, cu prilejul manifestărilor care au marcat Ziua Internațională a femeii, în organizarea Ambasadei române.

Marea Britanie

– Postul de televiziune BBC, canalul 1, a consacrat o emisiune specială referitoare la dezvoltarea turismului în RS România.

– În cooperare cu RTV au fost elaborate și trimise la Londra emisiuni de Televiziune despre civilizația românească, care vor fi programate la postul TV – BBC 2 în cadrul programului „Europeni”.

Olanda

– Turneul ansamblului de dansuri și cântece populare „Argeșul”. În perioada turneului, oficiul a organizat, de asemenea, o seară folclorică în cadrul căreia a avut loc o paradă a portului românesc. Totodată, împreună cu „Asociația culturală de prietenie Olanda – România” a mai fost organizat un concert special de muzică populară românească (instrumentală). La spectacol a fost prezentat și un bogat stand turistic.

RP Polonia

– La prestigioasa editură PIW din Varșovia s-a finalizat editarea unui foarte reprezentativ volum literar, sub genericul „Antologia poeziei românești”, la inițiativa misiunii de la Varșovia (cca. 700 de pagini).

– Este în curs de tipărire volumul „Arta românească”, programat să apară în toamna anului 1989.

– La Clubul Presei din Varșovia a fost vernisată o expoziție de sculptură și desen a artistului V. Țapu.

Portugalia

– Acțiune culturală complexă inițiată de Ambasada română, care a cuprins: „Zilele filmului românesc”,

concerte de muzică populară, expoziție foto-documentară ilustrând dezvoltarea învățământului și culturii în țara noastră, fotovitrină dedicată centenarului Eminescu, stand de carte și stand turistic.

Spania

– La inițiativa ambasadei, a avut loc o acțiune culturală complexă, care a cuprins: o conferință despre dezvoltarea economică și socială a României contemporane; conferință de presă oferită de ambasadorul român; vernisajul expoziției fotodocumentare „România. Călătorii '88”. Manifestarea s-a desfășurat la Casa de cultură Castilla de la Mancha.

– Vernisajul expoziției „Cartea spaniolă în România”, în cadrul Bibliotecii Naționale din Madrid, organizată împreună cu instituțiile românești de specialitate.

Turcia

– Participarea ansamblului artistic al Consiliului Național al Pionierilor și Șoimilor Patriei la festivalul Internațional al Copiilor, manifestare anuală tradițională (inițiativă a oficiului Ankara).

URSS

– Seară culturală românească dedicată împlinirii a 100 de ani de la nașterea sculptorului C. Medrea (organizată de partea sovietică, cu participarea oficiului Moscova).

– Seară muzicală dedicată prezentării de lucrări ale compozitorilor români de muzică pentru pian (organizată de partea sovietică, cu participarea Ambasadei române).

Argentina

– Vernisajul expoziției cu caracter istoric „Carpații vorbesc despre Daci”.

Mexic

– Publicarea unui ciclu de articole referitoare la momente importante din istoria României.

– Emisiune de televiziune intitulată „Adevărul despre domnitorul Vlad Țepeș”.

– Emisiune radiofonică consacrată prezentării realităților contemporane din România socialistă.

– „Săptămâna filmului românesc” la televiziune (5 producții cinematografice prezentate pe Canalul 22).

– „Săptămâna filmului românesc” organizată la Universitatea „Chapingo”.

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

În activitatea instructiv-educativă nu trebuie să existe nici „pauze”, nici superficialitate!

În expunerea din noiembrie 1988, secretarul general al partidului, tovarăș Nicolae Ceaușescu, referindu-se la rolul formativ al școlii, ca principal factor de cultură și civilizație, sublinia necesitatea „perfecționării învățământului atât din punctul de vedere al cunoștințelor generale, tehnico-științifice, cât și al concepției revoluționare despre lume și viață”. Cum sunt materializate aceste indicații, am urmărit și noi în ancheta întreprinsă zilele trecute la Școala Generală Nr. 11 din municipiu. După cum se știe, pregătirea și educarea tinerii generații prin muncă și pentru muncă, în spiritul unei atitudini înaintate și responsabile față de învățatură, sunt obiective prioritare ale școlii. Din acest punct de vedere, se poate aprecia că la nivelul organizației de pionieri al școlii, cel

puțin sub aspectul organizatoric, s-au găsit modalități educative adecvate în a stimula interesul elevilor pentru învățatură, de a întări ordinea și disciplina, de a cultiva răspunderea pentru îndeplinirea îndatoririlor școlare. Am putea menționa, în acest sens, generalizarea, pe detașamente, a trofeului „Banca de onoare” (destinată elevilor care obțin un salt la învățatură), evidențierea în careul pe școală (în fiecare joia), „Panoul onoarei, hărniciei și sârguinței pionieresti” (unde sunt afișate fotografiile frunțașilor pe grupe) sau „Detașamentul frunțaș”.

O altă modalitate eficientă și stimulativă, ne spunea tovarășul Antonescu Nicolae, director cu probleme educative, vizând nu numai învățatură, ci și stimularea unor deprinderi de muncă și consolidării cunoștințelor dobân-

Peru

– Televiziunea peruană a organizat două gale ale filmului documentar românesc, care au inclus peliculele: „România-Ceaușescu-Pace” și „Tezaure antice”.

– „Seară culturală românească” consacrată prezentării învățământului în RS România (conferințe, foto-expoziție, filme documentare, muzică populară românească).

SUA

– La Facultatea de Relații Externe a Universității Americane s-au desfășurat lucrările unui seminar a cărui problematică a cuprins momente din istoria României, politica noastră externă și dezvoltarea economică a României în ultimele decenii.

Israel

– La Uniunea Scriitorilor din Israel, cu participarea reprezentanților Ambasadei române, a avut loc festivitatea de prezentare a volumului „Până în zori”, antologie de nuvele israeliene publicată în România la Ed. „Univers”.

Iugoslavia

– Apariția, în Voivodina, a unui volum de poezie românească.

București

– O importantă acțiune culturală, cu caracter internațional, a reprezentat vernisajul expoziției colective balcanice de pictură, la care au participat, pentru prima oară, toate statele din această regiune.

– A avut, de asemenea, loc „săptămâna teatrului italian” și spectacolele unei trupe teatrale britanice (în cadrul programelor culturale și în organizarea CCES și a unor instituții subordonate).

În colaborare cu Radioteleviziunea română, Ministerul Afacerilor Externe a trimis misiunilor diplomatice ale țării noastre în străinătate, la cerere sau din proprie inițiativă, emisiuni radio și programe de televiziune, pentru a fi folosite la manifestările proprii sau difuzate la posturile de radio și televiziune din țările de reședință; 8 videocasete VHS și 28 de videocasete profesionale U-matic, în unele state occidentale (Franța, Italia, FG, Austria, Canada, SUA); 140 de radioreportaje, comentarii și știri privind dezvoltarea social-economică, în special după Congresul al IX-lea al partidului.

Aneta Vladimirov
Delta (jud. Tulcea), nr.
2.090/1989

Cu plecăciune

ORIZONTAL: 1) Colectiv de muncă – Gen de comunicare privind lumea celor care nu cuvântă. 2) Formă de încadrare – Dată pe brazdă. 3) Duși cu vorba – lăuate la risc! 4) Manuale de dirijare – Schițat în esență! 5) Comfirmat în scris. 6) Întreprinderi de asanare. 7) Rezultat la treierat – Activitate trepidantă. 8) Plasat în pot! – Bun pentru orice. 9) O femeie cu dare de mână – Intrat în legătură. 10) Tras pe linie – Ansamblu din anii noștri.

VERTICAL: 1) Merg pe blat – Loc de muncă. 2) Articol de toaletă pentru bărbați – Obligat să dea înapoi. 3) Lăsat de azi pe mâine (pl.). – Țepușel! 4) Concurențe la disc – Nume de botez masculin. 5) Se manifestă la o înregistrare fidelă. 6) Acțiune vizând realizarea unei sănătăți de fier. 7) Nici laie, nici bălaie – Timp depășit. 8) Cea din urmă! – Colindător conform... obiceiului. 9) Tras... de la o baterie – Apreciat critic... de artă. 10) O măsură diplomatică – Articole de tablă.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Dicționar HIT

Revista Rebus, nr. 23/1989

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Instituție Centrală angajază de urgență paznici – portari, la sediul central al acesteia, Armata Poporului, și Platforma Otopeni. Relații zilnic, între orele 11:00 și 14:00.

Cooperativa Tâncăbești încadrează urgent conform Legii 12/1971, maistrul, tehnician, specialist tricotaie, responsabil gestionar categorie superioară. Relații la agenție.

Supraveghez copii câteva ore pe zi (cunoșcătoare de limba germană).

Angajăm persoană cu experiență (eventual cunoșcătoare de limba germană) pentru îngrijire copil de doi ani și jumătate, condiții avantajoase.

VÂNZĂRI

Vând Videorecorder Național absolut nou, performanțe deosebite, digital, telecomandă infraroșii.

vremea

Vremea a fost relativ caldă, dar în general instabilă în nord-estul țării, unde cerul a prezentat înnoirări accentuate și unde, pe arii relativ extinse, au căzut ploi care au avut și caracter de aversă. În rest, cerul a fost variabil, iar ploile izolate. Vântul a prezentat intensificări pe alocuri în estul și sud-vestul țării, cu viteze între 35-55 kilometri pe oră, iar la munte până la 80-100 kilometri pe oră. Temperaturile maxime ale zilei au fost cuprinse între 16-24 grade în

Vând sufragerie de nuc, dormitor, hol.

Vând telecolor sigilat și mașină de tricatat aproape nouă. Aștept provincia.

Vând Dacia 1300, perfectă stare, îmbunătățiri și rachete de tenis. Aștept provincia.

Vând apartament de două și trei camere în zona Titan prin schimb apartament de trei sau patru camere în Sectorul 1.

Vând covor persan veritabil, platuri porțelan, clasoare filatelice.

CUMPĂRĂRI

Cumpăr două camere, zonă Bulevardul Dacia, haină piele damă nouă, televizor color, frigider.

Cumpăr șă pentru bicicletă damă, cuptor cu microunde.

Cumpăr videorecorder sau player, radiocasetofon auto, chiar și defect, și televizor color.

jumătatea de nord-est, iar minimele nocturne s-au situat între 8-18 grade. Pe alocuri, în nord-estul extrem cantitățile de apă au depășit 25 de litri pe metru pătrat, iar izolat în estul țării au fost căderi de grindină.

La București, vremea a fost relativ caldă, cu cer variabil, trecător și averse de ploaie. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperaturile maxime ale zilei s-au situat între 26-28 de grade, iar minimele nocturne 13-15 grade.

amintiri

Senga – Sengana • Talisman
Madame – Moutôt • Red – Gauntlet

FRUCTEXPORT - BUKAREST

FOTO: Arhivele Naționale

tv 10 iunie 1989

13:00 Telex
13:05 La sfârșit de săptămână
Mugurel de cântec românesc. Muzică populară

România pitorească. Pe Mureș și pe Târnave

Redactor Dorin Suciu
Moment muzical cu Elvira Cârje
Din universul desenului animat
Orchestra Simfonică a Radioteleviziunii

Teleport
De la literatură la muzică
Un cântec pentru dumneavoastră cu Alexandru Iula

Locuri eminesciene. Reportaj realizat la Ipotești și Botoșani
Tineri laureați: Cristina Popescu-Stănești – premiul I la Concursul Internațional de la Catanzaro, Italia

Melodii de Florin Bogardo
Din Filmoteca de Aur TV
Melodia lunii iunie. Cântă Elena Cârstea

Redactorii ediției: Liviu Tudor Samuilă, Irina Nistor
14:45 Săptămâna politică

15:00 Închiderea programului
19:00 Telegazeta

19:35 Telesciclopedia
Redactori: Cornelia Rădulescu, Ioan Ionel